

Asia: VN/33074/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Viite: VN/33074/2023

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI ALKOHOLILAIN MUUTTAMISESTA

Olutliitto lausuu asiassa seuraavaa:

Olutliitto toivottaa tervetulleeksi muutoksen, missä kotimaiset oluttoimijat ja -myyjät saavat toimittaa oluitaan suomalaisille kautta maan. Katsomme, että etämyynnin helpottaminen maan sisällä tasa-arvoistaa nyt epätasa-arvoista tilannetta kotimaisten ja ulkomaisten toimijoiden kesken.

Olutliitto ajaa suomalaisten oluenkuluttajien etua ja näkee, että tämän muutos tarjoaa suomalaisille oluen ystäville laajemman valikoiman oluita valtakunnallisesti esim. kotimaisten pienpanimoiden valikoimista, joka on oluenkuluttajan etu sekä valikoiman että panimoiden säilyvyyden kannalta. Olutliitto haluaa pitää kotimaisen oluentuotannon elävänä ja siksi näkee tämän muutoksen yhtenä keinona lisätä suomalaisten oluttoimijoiden, kuten pienpanimoiden tuloja haastavassa markkinatilanteessa.

Olutliitto ei usko tämän muutoksen lisäävän alkoholinkulutusta, vaan katsoo, että osa ulkomaisesta verkkokaupasta korvaantuu kotimaisella. Alkoholien kulutus on Suomessa laskenut jo vuodesta 2007,

emme näe, että mahdollisen kotimaasta kotiintilattava olut (korkeine hintapisteineen ja logistiikkakuluineen) kasvattaisi merkittävästi alkoholin kulutusta, vaan oluenystävät tilaavat mm. kotimaisista pienpanimoista kohtuudella nautiskeluun olutta.

Kotimaisen etämyynnin mahdollistamisessa Olutliitto uskoo kuljetusliikkeiden kykyyn tarkistaa kuluttajan ikä ja mahdollinen päihtymistila, koska henkilöllisyyden tarkistaminen on jo nyt monissa lähetyksissä arkipäivää.

Olutliitto puoltaa hallituksen esitystä etämyynnin helpottamisesta kotimaisille toimijoille, niin panimoille, tislaamoille, tilaviiniyrityksille kuin alkoholin myyntikanavillekin. Olutliitto on kuitenkin huolissaan tietyistä lakiluonnoksen yksityiskohdista, jotka rajoittavat lain toteutumista:

1. Lakiehdotuksesta käy ilmi, että sieltä on pudonnut pois hallitusohjelmassa ja lainsäädäntöhankkeen kuvauksessa ollut lause, jossa kotimaan toimitusmyynnissä huomioidaan käsityöläispanimo- ja tilaviiniyrityksen ulosmyyntiprosentit (max.12 %). Lakiehdotuksessa kotimainen (käsityöläis)pienpanimo saisi vähittäismyydä verkossa ja luovuttaa kuljetusliikkeelle 12 %:n käsityöläisluen, jonka luvallinen kuljetusliike saisi kuljettaa asiakkaalle tämän kotiovelle asti. Tämän ehdotuksen mukaan kuljetusliike ei kuitenkaan saisi luovuttaa käsityöläisolutta asiakkaalle, kun raja tällöin on 5,5/8 % ellei juomaa ole myynyt Alko. Lainsäädännöllisesti voidaan katsoa olevan erikoista, että prosenttiraja on määritetty erikseen sekä vähittäismyynnin että toimittamisen osalta. Näin alkoholijuomien etämyynnissä virhe voi tapahtua jo vähittäismyyntivaiheessa, jos kuljetusfirmalle luovutetaan liian vahvoja juomia (joita ei luvanhaltija saa ylipäänsä myydä).

Itse hallitusohjelmassa asiasta sanotaan seuraavaa: ”Mahdollistetaan myös Alkolle ja kotimaisille vähittäismyyntiluvallisille toimijoille alkoholin verkkokauppa sekä muut jakeluun ja noutoon perustuvat vähittäismyyntikonseptit, kuitenkin ikärajalvalvonta turvaten. Maan sisäisessä toimitusmyynnissä noudatetaan käsityöläispanimo-, pienpanimo- ja tilaviinipoikkeukset huomioiden voimassa olevia kotimaan vähittäismyynnin vahvuusrajoja.” Tätä voisi tulkita niin, että ne yritykset jotka saavat myydä ulos maksimissaan 12-prosenttisia alkoholijuomia, saisivat kuljetuttaa niitä myös kuluttajalle asti. Näin lausuntokierroksella oleva ehdotus olisi hallitusohjelman vastainen, jos kuljetus sidotaan maksimissaan kahdeksanprosenttisiin alkoholijuomiin.

Jos mietitään vaihtoehtoista tapaa kirjata ehdotukseen toimituslupa, niin lakiteknisesti voisi säätää siten, että kuljetusfirma saa luovuttaa vain sellaisia juomia, joita myyjä saa laillisesti myydä. Tällöin ei lain kohtaa tarvitsisi muuttaa, kun jo hallitusohjelmassa mainitut alkoholipoliittiset muutokset tulisivat edelleen voimaan.

2. Uuteen lakiehdotukseen yhdistetään myös uusia lupia ja valvontaa, eli uutta byrokratiaa – vähittäismyyjä joutuu käytännössä hakemaan kahta lupaa, jonka lisäksi henkilökunnalle tulisi erillinen toimituspassi. Tällä hetkellä Alko saa lain 27 §:n perusteella toimittaa juomat kolmannen

osapuolen noutopaikkoihin asiakkaan noudettavaksi. Noutopaikan on tehtävä Alkon kanssa sopimus, eli tämä ei ole lupaperusteista, eikä tähän ole tarvittu erillistä toimituspassia. Olutliitto haluaa edistää kaikenlaista byrokratian purkamista alkoholilaissa, ja pohtii, toimiiko Alkon kanssa tehtävä noutopaikkasopimus myös lain voimaantulon jälkeen näin, vai tulevatko kaikille toimijoille pakolliseksi toimituspassit ja -luvat eli tuleeko tulevaisuudessa kaksi rinnakkaista toimintatapaa.

Olutliitto lausuu, että kannattaa esitysluonnosta yleisellä tasolla, mutta huomauttaa, että ehdotusluonnos on kotiinkuljetusta koskevassa kohdassa mm. käsityöläisluen osalta hallitusohjelman vastainen. Jos kuljetusluvalla saa kuljettaa kuluttajalle vain maksimissaan kahdeksan prosenttisia oluita, niin uuden lain hyöty on panimoille käytännössä paljon pienempi ja voi johtaa entistä enemmän oluttilausten siirtymiseen ulkomaisille toimijoille. Näin ollen lakiehdotus suosisi ulkomaisia yrityksiä kotimaisten kustannuksella, mikä on vastoin hallituksen tavoitetta edistää kotimarkkinoiden kasvua ja suomalaisten yritysten kaupallista hyvinvointia. Olutliitto toivoo tämän esitysluonnoksessa olevan epäkohdan korjattavan.

Puheenjohtaja Anikó Lehtinen

Olutliitto ry

Olutliitto ry on oluenkuluttajien valtakunnallinen ja riippumaton etujärjestö. Olutliiton tehtävänä on puolustaa oluenkuluttajien oikeuksia sekä vaalia olutkulttuuria toimien oluen monipuolisen tarjonnan säilymisen puolesta. Olutliitto on jäsenenä European Beer Consumers Unionissa (EBCU) ja osallistuu sen kanssa kansainväliseen toimintaan.

Lehtinen Anikó
Olutliitto ry